

før Grundlovsforandringen af 1866. Jeg tør her ikke nævne, hvad jeg egentlig mener, det er overfor Folket, men jeg vil dog sige saa meget, at den, der udtaler det, skuffer Folket og vildeber det, og af denne Vildeleden kommer det, at der rundt om i Landet paa mange Steder er opstaaet den Anstuelse, at den Del af det forenede Venstre, som har erkjendt Ringenes sande og virkelige Stilling og handler derefter, skulde have mindre Om-
sorg for Folkets Vel og den almindelige Valgret. Overfor det ærede Medlem, der mere end nogen anden Demokrat har fordærvet den almindelige Valgret, idet han har tilintetgjort det gamle Grundlag for Sammensætningen af Landstinget, hvilket var en Betingelse for at den almindelige Valgret efter Grundloven af 1849 kunde komme til at danne Grundlaget for en parlamentarisk Regjering, hvor Folkethinget virkelig kunde have den større Indflydelse paa Grund af, at det havde sin grundlovmæssige Stilling til Finansloven, skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg ikke har villet følge den Humbugspolitik, som drives andet Steds, men har set paa Virkeligheden og har ladet mig lede deraf og sluttet mig til de Mænd, der nu endelig have gennemskuet den Politik, det ærede Medlem har søgt an i, som en Politik, der ikke førte til Noget. Derfor skal jeg, saalænge jeg er til og kan tale og staar overfor det ærede Medlem, aldrig vige tilbage fra at lade ham vide, at han er den Demokrat, som er mindst berettiget til at udgive sig for at være en særlig Forsvarer for den almindelige Valgret.

Formanden (Krabbe): Jeg har troet efter Omstændighederne at gjøre Ret i ikke at drage for strenge Grændser for Forhandlingernes Omraade; men jeg vil dog henstille til de ærede Talere selv at søge at afstikke Grændserne saaledes, at vi ikke faae Overstridelser, der ere for sølelige for Forhandlingerne. Jeg føler ogsaa Trang til at gjøre den Bemærkning, at det ikke er undgaaet min Opmærksomhed, at der fra begge Sider, som ere komne til Ordet i Aften, er faldet Udtalelser, som man maatte ønske vare undgaaede; men det kommer ved Spørgsmaal om Paatale tidt an paa, hvorledes et Ord, som kunde ønskes undgaaet, har virket, om det er optaget som en Fornærmelse, — og da det er forekommet mig, at denne Virkning lykkelig er undgaaet, har jeg troet at kunne undlade at gjøre, hvad der ellers vilde have været min strenge Pligt.

20de Februar.

Berg: Maa jeg begynde med at takke det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), fordi han har ladet indregistrere i Tidenden det politiske Program, hvorpaa det store Flertal, der er valgt gjentagne Gange. Jeg vil blot i Diebliffet benytte et Ord af dette Program, Ordet: „indre Kraft“, Erkjendelsen af, at der hos Folkethinget udfordres en større indre Kraft nu end tidligere for at hævde Folkethingets Stilling og føre Udviklingen frem i frifundet Retning. Men det er dette Ord, som det forekommer mig, de Herrer have glemt i denne Vinter; aldrig have vi i Tal paa denne Side været stærkere end i Vinter, og dog have vi aldrig viist os spagere end netop i Vinter. Valgerne ere kraftige nok, de ere oppe paa denne Side som ingenstinde siden 1849, men de have ikke været i Stand til at faae valgt et Folkething med saa stor indre Kraft, at det kan faae den Ret, som er det anvist. Naar det ærede Medlem henviste til, at vi skulde have vedtaget en Beslutning her, der udtalte sig mod dette Program, saa er det en Misforstaaelse, en fuldstændig Misforstaaelse, og dernæst er det en Selvfølge, at det vilde vi ikke kunne gjøre uden at gaa vore Valgere for nær. Vor moralske Stilling til Valgerne maatte nemlig aabenbart være denne, at, hvis vi vilde befries for dette Program, maatte vi vælges paa et nyt, men vi ere ikke valgte paa noget nyt Program, og vi have jo ogsaa i vore Adresser og Beslutninger altid henvist til dette Program. Naar saa det ærede Medlem mente, at Parlamentarismen ikke tillod, at der kunde regjeres med begge Thing, er det ikke rigtigt; thi det er en Selvfølge, at en Regjering, der var i Overensstemmelse med os, maatte for at kunne holde ud ogsaa have Landstinget med sig, da den ellers ikke vilde kunne faae nogen Lov gennemført. Det ærede Medlems Bemærkninger angaaende min Stilling til den almindelige Valgret skal jeg sjenke ham, de røre mig ikke. Min politiske Virksomhed i de 13—14 Aar, jeg har deltaget i det offentlige Liv, ligger aabent for Alle, jeg gaar ikke bag Koulisserne med Nogetsomhelst, det veed man over hele Landet, og det kan staa sin Prøve efter en almindelig menneskelig Maalestok. — Nu gaar jeg over til den ærede Ordfører. Han kom i sit andet Foredrag til at ville vise det ærede Medlem fra Varde (Krusse), at han vilde forhandle med Høiremand, men det betød Høiremand i Almindelighed, og der var kun tænkt paa enkelte Undtagelser, nemlig Provisorierne. Ogsaa her er den ærede Ordfører i